

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR,
GEHOUDEN OP 1 OKTOBER 2009 IN HET STADHUIS TE HAARLEM**

Aanwezig de leden:

De heer A. Azannay (GroenLinks), de heer P.G. Elbers (SP), de heer M.L. Hagen (VVD), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer L.J. Mulder (GroenLinks), de heer O. Özcan (PvdA), de heer C.J. Pen (CDA), de heer F.H. Reeskamp (D66), de heer P. Schouten (Partij Spaarnestad) en de heer T.J. Vreugdenhil (ChristenUnie/SGP)

Mede aanwezig:

De heer W.A. Catsman (voorzitter), burgemeester B.B. Schneiders, wethouder C. van Velzen en mevrouw I. van Tienhoven (secretaris)

Verslag: M. Veldt (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen van de voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering. De heer Catsman zit de vergadering voor, omdat voorzitter mevrouw Eikelenboom afwezig is en vice-voorzitter de heer Elbers wil deelnemen aan de discussie. De voorzitter meldt dat de heer Trompetter afwezig is.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Er hebben zich geen sprekers gemeld.

3. Vaststellen agenda

Alle agendapunten worden besproken.

4. Conceptverslagen van de commissie Bestuur van 10 en 17 september 2009

Het verslag van 10 september 2009 wordt zonder wijzingen en met de volgende opmerking vastgesteld:

Pagina 5, alinea 3: De commissieleden hebben naar aanleiding van de rondvragen van de heer Mulder en Reeskamp aan burgemeester Schneiders een openbare en een geheime brief gestuurd. Er volgt nog een mondelinge of schriftelijke beantwoording van de vragen over de brand in Schalkwijk en de pasjesregeling in de horeca.

Het verslag van 17 september 2009 wordt met de volgende wijzigingen vastgesteld:

Pagina 3, alinea 2: “stichting” wordt vervangen door “stichting Tot Heil des Volks” en “bijbelse uitgangspunten” wordt vervangen door “christelijke-orthodoxe uitgangspunten”.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heer Reeskamp heeft een rondvraag voor wethouder Van Velzen. De heer Mulder heeft een rondvraag voor burgemeester Schneiders.

OVERIGE PUNTEN TER BESPREKING

6. Solvabiliteit

De heer **Mulder** ziet in de notitie van het college een aantal uitvoerbare voorstellen. De vraag is of de voorstellen het gewenste effect zullen sorteren. De heer Mulder verwacht dat er politieke meningsverschillen zullen bestaan over welke posten op de begroting getroffen moeten worden door ingrepen in de gemeentelijke exploitatie. Hij vraagt zich af of er een streefgetal is voor het terugbrengen van de schuldenpositie en zo ja, wat dit is en wanneer het college dit wil halen. Hij stelt voor om een plafond te leggen in het investeringsplan, zodat de investeringskosten langzamerhand teruglopen. Dit soort keuzes en strategieën mist hij in het stuk. De heer Mulder vindt dat de raad voorwaarden moet stellen aan de aanpak, zoals geen aantasting van de sociale maatregelen en de voorkeur geven aan bepaalde investeringen. De schulden moeten zo worden afgebouwd dat de gemeente het renterisico onder controle houdt. Dit is belangrijker dan het terugschroeven tot een bepaald bedrag. De raad zou het college moeten vragen om een aantal criteria op basis waarvan raad keuzes kan maken.

De heer **Hagen** vindt dat de raad deze politieke keuzes zelf moet maken, omdat de raadsfracties er heel verschillend over zullen denken. De heer **Mulder** denkt dat dit leidt tot eindeloze discussies en vindt dat een volgend college keuzes moet voorleggen aan de raad. Hij interpreteert het voorliggende stuk als een aanzet om het college hiervoor richtlijnen mee te geven. De heer **Hagen** is het hier niet mee eens. Hij vindt dat de raad deze keuzes moet maken bij de behandeling van de begroting. De heer **Mulder** vindt dat een aanpak van de solvabiliteitspositie absoluut niet aan de orde is bij de behandeling van deze begroting.

De heer **Elbers** herinnert eraan dat GroenLinks, PvdA, CDA en SP een maand geleden een analyse hebben gemaakt van wat de gemeente moet doen als de economische crisis effect sorteert in Haarlem. Men was het erover eens dat investeringen naar voren moeten worden gehaald en verstevigd met hulp van het Rijk om te zorgen voor werkgelegenheid. Nu hanteert de heer Mulder een tegengestelde stelling. De heer **Mulder** antwoordt dat het college heeft gezegd dat er geen ruimte is om investeringen naar voren te halen en daar is hij het mee eens. Deze discussie gaat over een proces dat misschien tien of twintig jaar zal duren en vereist ander beleid dan de kortetermijnpolitiek voor het opvangen van de crisis. De heer Mulder zegt dat de gemeente de schuld heeft opgebouwd door jarenlang te veel te investeren ten opzichte van de inkomsten en dus op de lange termijn structureel minder moet investeren. Bovendien kunnen de bezuinigingen van het Rijk en de teruglopende inkomsten van de gemeente tot gevolg hebben dat de gemeente moet besluiten dat het nog niet mogelijk is om de schuldenlast te verlagen.

Een aantal ideeën van de heer Mulder spreken ook de heer **Özcan** aan, zoals het ontzien van de sociale voorzieningen. Het valt de heer Özcan op dat in het stuk vaak gekozen wordt voor de makkelijkste oplossing: verkoop van onroerend goed en tafelzilver. Dit is geen verwijt, omdat er een aantal behoorlijke klappers tussen zitten. Maar de PvdA heeft minder begrip voor verkoop van zaken die zijn aangekocht met het oog op toekomstige winst. De PvdA begrijpt niet waarom het stuk Haarlem vergelijkt met de G4 en niet met gemeentes van vergelijkbare orde. Het gaat de heer Özcan te ver om nu een keuze te maken uit de voorstellen. Ze loopt niet weg voor keuzes die tien of twintig jaar een beslag leggen op de financiën van de gemeente, maar de komende verkiezingen zijn een goed moment om de ambities van de verschillende partijen voor te leggen aan de bewoners. Het is ook goede materie om een coalitie op te smeden. De solvabiliteitsproblemen zijn in de loop van een lange periode ontstaan en de PvdA denkt dat de gemeente tijd moeten nemen om deze op te lossen. De heer Özcan pleit niet voor drastische maatregelen die direct resultaat opleveren, maar voor uitsmeren over meerdere jaren.

De heer **Reeskamp** en de heer **Hagen** vragen de heer **Özcan** over welk bedrag en welke periode hij het heeft. De heer **Özcan** antwoordt dat het probleem niet zo urgent is dat het in tien jaar opgelost moet worden. Als hij de keus heeft tussen tien en dertig jaar, kiest hij liever voor dertig jaar. De PvdA zal zich committeren aan de maatregelen die nodig zijn om in de komende periode een flinke slag te slaan, maar wil nu niets zeggen over specifieke bedragen of tijdsperiodes. Daarover moeten de partijen met elkaar praten.

De heer **Mulder** wil voorkomen dat de raad verzandt in een discussie over hoeveel miljoen euro de gemeente per jaar moet bezuinigen. De gemeente moet eerst een strategie bedenken. Hij wijst erop dat de raad kan afspreken dat de kapitaallasten van nieuwe investeringen per jaar een bepaald percentage lager zijn dan de kapitaallasten die vrijvallen door het terugbetalen van leningen. Daardoor lopen de schulden ook langzaam maar zeker terug. De heer **Reeskamp** denkt dat de raad zijn hoofd in het zand stopt als hij denkt dat de solvabiliteitsproblemen hiermee opgelost worden. Bovendien begrijpt de kiezer dit niet als het wordt opgenomen in verkiezingsprogramma's.

De heer **Özcan** zegt dat de gemeente maatregelen moeten nemen die de schulden structureel naar beneden brengen of iets opleveren, maar er niet aan zal ontkomen om creatief te kijken naar hoe de gemeentelijke huishouding in elkaar zit. De PvdA zal alle mogelijke maatregelen rustig bekijken en zal ervoor waken dat de gemeente niet ingrijpt op het niveau van de sociale voorzieningen.

De heer **Pen** vindt het goed dat de wethouder met deze nota zijn schouders onder het debat zet. Hij is teleurgesteld dat er niet meer vooruitgang is ten opzichte van de nota die enkele maanden geleden is besproken in de commissie, omdat hij hoopt dat er rond de kerst een stuk ligt op basis waarvan de partijen tijdens de verkiezingen kleur kunnen bekennen. Hij vraagt het college om met meer concrete keuzevoorstellen te komen en Ernst & Young te vragen naar ideeën op basis van ervaringen van vergelijkbare steden met vergelijkbare problemen. Het is voor het CDA duidelijk dat er bezuinigd moet worden en de fractie kan nog niet zeggen of de sociale voorzieningen hierbij gespaard kunnen worden. Er moet gesneden worden in het investeringsprogramma. Als 250 miljoen euro een gezonde schuldenvoet zou zijn, is het CDA voor aflossing van de ene helft in 2020 en de andere helft in 2030. Dit betekent dat er in de volgende periode geen nieuw beleid kan komen en daar zouden alle fracties rekening mee moeten houden in hun verkiezingsprogramma. De verkoop van onroerend goed leidt tot zoveel juridisch gedoe en ambtelijke inzet dat de heer Pen denkt dat de gemeente blij mag zijn als ze quitte speelt. Voor de vervelende maatregelen die nodig zijn heeft Haarlem een stevig bestuur nodig en dit is waar CDA voor staat.

De heer **Reeskamp** wil een combinatie maken van de voorstellen van CDA en GroenLinks, want van de PvdA heeft hij geen concrete handvatten vernomen. Er dreigt een korting van 18 tot 40 miljoen euro van het Rijk. Tegelijkertijd wil de gemeente over dertig jaar 150 miljoen euro (5 miljoen euro per jaar) vinden. De gemeente moet dus een enorme inspanning leveren. Neuzelen over vrijvallende kapitaallasten helpt misschien een beetje, maar uiteindelijk zullen raad en college met een concreet plan moeten komen waarin misschien alles bespreekbaar is. Natuurlijk zegt D66 ook dat de gemeente voorzichtig moet zijn met de sociale voorzieningen, maar uitstellen van het probleem leidt tot onmenselijke maatregelen over twintig jaar. De heer Reeskamp is blij met de voorstellen van het college voor verkoop van vastgoed om de kop van het probleem te halen en zou het waarderen als het college de komende zes maanden doorwerkt in de trant van Doen en bezien om de organisatie slanker te maken. Hij vindt het goed dat het college gedetailleerde voorstellen doet over de gebouwen en steunt de suggestie van het CDA om tot de verkiezingen en eventueel daarna op structurele zaken vooruit te lopen in een soort

kadernota. De gemeente moet sparen als ze iets wil doen aan de schuldenlast. Er moet nu een plan komen voor de komende twintig tot dertig jaar en een investeringsplan zit daaraan vast.

De heer **Elbers** vraagt of het zou kunnen gaan om reductie van tweehonderd tot driehonderd ambtenarenplaatsen bij de gemeente. De heer **Reeskamp** antwoordt dat dit een mogelijkheid is. Apeldoorn werkt ook met een kleine organisatie en is geen onmenselijke gemeente. Laat de gemeente kijken naar de mogelijkheden voor een ambtenarenapparaat van 900 tot 950 plaatsen.

De heer **Özcan** heeft de heer Reeskamp nog geen concrete maatregelen horen voorstellen. Het verminderen van het aantal ambtenaren is geen reële oplossing. Het werk in de stad kost evenveel geld als de gemeente of een ander het uitvoert. De heer **Reeskamp** begrijpt in dat geval niet waarom de PvdA deelneemt aan een college dat op een vrij efficiënte manier het aantal arbeidsplaatsen heeft verminderd. De heer **Özcan** antwoordt dat deze efficiency-afwegingen op merites beoordeeld moeten worden. De solvabiliteitsproblemen worden niet opgelost door het ontslaan van een aantal ambtenaren. De heer **Reeskamp** antwoordt dat de gemeente in grote mate een loonbedrijf is en er niet aan ontkomt om te kijken naar bezuinigingen op de gemeentelijke uitgaven.

De heer **Hagen** vindt belangrijk dat dit onderwerp aan de orde wordt gesteld en vindt het een goed moment om dit te doen. De raad moet zich echter niet verliezen in details. Hij zou het mooi vinden als de fracties unaniem een kader zouden kunnen afspreken dat bijvoorbeeld zegt dat er 25% of 30% afgaat in twintig jaar of 50% in veertig jaar. Dan kan iedereen in zijn verkiezingsprogramma aangeven welke maatregelen hij vindt die binnen dit kader genomen moeten worden. De heer Hagen zou het zonde vinden om het half jaar tot de verkiezingen te laten liggen. Ten tweede vindt de VVD een discussie over solvabiliteit te beperkt. Eigenlijk moet er gepraat worden over het beheersen van risico's, bijvoorbeeld door het opbouwen van een egaliseringsreserve. De heer Hagen is het eens met degenen die zeggen dat er niet alleen gekeken moet worden naar bezuinigingen, maar ook naar maatregelen die geld of stabiliteit genereren. Hij is het ook eens met degenen die zeggen dat de zaak behapbaarder wordt als de gemeente eerst kijkt naar maatregelen die voorkomen dat de schuldenlast groter worden. Daarna kan de gemeente maatregelen zoeken die ervoor zorgen dat de schuldenlast afneemt. Op het moment is de rekenrente voor de gemeente 5%, maar de rente die de gemeente betaalt aan de Bank Nederlandse Gemeenten is 4,86%. Het verschil wordt nu uitgegeven, maar de gemeente zou er voor moeten kiezen om dit in een potje te doen.

Wethouder **Van Velzen** interrumpeert dat het rente-overschot altijd wordt betrokken bij de jaarrekening. In de eerste twee jaar van deze collegeperiode is de helft van het overschot gegaan naar het onderhoud en de helft naar de algemene reserve. De laatste keer is het overschot volledig naar de algemene reserve gegaan. Wat de heer Hagen zegt is dus correct, maar de uitkomst is anders. De heer **Hagen** houdt vol dat de gemeente makkelijker komt aan de algemene reserve dan een aparte pot voor risico's. Mevrouw **Koper** zegt dat dit ook met risico-management te maken heeft.

De heer **Reeskamp** denkt niet dat de gemeente de middelen heeft om een egaliseringsreserve te vullen. De heer **Hagen** is het met hem eens dat de gemeente geen grote, incidentele inkomsten kan verwachten. De gemeente zal het dus met kleine stukjes doen, maar moet er wel aan beginnen.

De heer **Pen** vraagt of de VVD de komende periode weer de OZB omhoog zou doen. De heer **Hagen** doet daar op dit moment geen uitspraak over, maar is er op voorhand geen voorstander van om een OZB-verhoging hiervoor te gebruiken. Hij wil eerst het volledige domein aan mogelijke maatregelen zien en dat is niet hetzelfde als daling van de schuldenlast.

De heer **Elbers** hoort de wethouder duidelijk zeggen dat de solvabiliteit van Haarlem er slecht voor staat. De heer Elbers heeft eerder meegemaakt dat in moeilijke financiële situaties de vraag voorligt of er moet worden bezuinigd, geïnvesteerd of gewerkt aan consumentenuitgaven. De gemeente moet hier een keus in maken. Als de VVD zegt absoluut niet aan de OZB te willen komen, creëert ze een verdeling waarbij mensen die het breder hebben buiten schot blijven.

De heer **Hagen** heeft niet gezegd dat hij de OZB buiten de discussie wil laten. Hij heeft gezegd dat hij er nu niet over wil besluiten. Als coalitiegenoot moet de SP weten wat de VVD bereid is met de OZB te doen. De heer **Reeskamp** wijst erop dat de vorige verhoging van de ozb ongeveer 800.000 euro per jaar opleverde. Dat helpt niet bij het vinden van 18 tot 25 miljoen euro per jaar.

De heer **Elbers** denkt dat de schuldenlast is opgelopen omdat de gemeente verwachtte dat de stijging van de marktwaarde van gebouwen en dergelijke de uitgaven zouden compenseren. Nu blijkt dat dit niet zo is. Hij denkt dat de gemeente een pakket maatregelen moet nemen waarin niets is uitgesloten en moet overwegen hoe het Rijk de gemeente te hulp kan komen. Misschien moet de gemeente overwegen wat de mogelijkheden van een artikel 12-status zijn.

Mevrouw **Koper** gaat ervan uit dat de heer Elbers weet hoeveel de OZB omhoog moet voordat de gemeente een artikel 12-status kan aanvragen. De heer **Elbers** antwoordt dat het Rijk hier een maximum aan stelt, zeker als er linkse partijen in de regering zitten. De heer **Reeskamp** voegt toe dat de gemeente ook de miljoenen euro's aan vrijstellingen voor de zwakke schouders kwijtraakt. De heer **Elbers** zegt dat alleen bezuinigen zal leiden tot het verlies van tweehonderd tot driehonderd arbeidsplaatsen. Net als de PvdA vindt de SP dat de sociale uitgaven beschermd moeten worden. Daarom wil de SP kijken naar de artikel 12-status. Waarom zou het Rijk wel helpen als Amsterdam met een tekort van miljoen euro's zit en niet als het gaat om een middelgrote gemeente? De heer **Mulder** vindt dat de heer Elbers zich moet realiseren dat een artikel 12-status betekent dat het gemeentebestuur grotendeels ophoudt met besturen. Hij vindt dat hij dit nu niet moet zeggen. De heer **Elbers** zegt dat de marges waarbinnen een gemeente bestuurt al smal zijn, omdat 90% van wat de gemeente doet rechtstreeks afhankelijk is van het Rijk. De heer **Hagen** vindt dit niet het moment in de discussie om het over details te hebben. Het zou op dit moment moeten gaan over wat het financiële kader moet worden: met welk bedrag en in welke tijdsperiode wil de SP de schuldenlast terugbrengen? De heer **Elbers** denkt dat de SP en de VVD er tijdens de onderhandelingen uit zullen komen.

Vanwege de tijd laat de heer **Schouten** zijn beurt voorbij gaan ter faveure van de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** vindt dat de nota over solvabiliteit goed aangeeft dat rigoureuze stappen nodig zijn, maar vindt ook dat er meer actiepunten in hadden kunnen staan. Deze discussie wordt al uitgesteld sinds hij in 1994 in de raad kwam, maar de gemeente moet zich er op een gegeven moment over buigen. De heer Vreugdenhil kan zich goed vinden in scenario 1 (investeringen voor maatschappelijk zouden niet meer geactiveerd moeten worden beneden 500.000 euro). Ook kan een groot aantal panden verkocht worden die niet nodig zijn voor de gemeentelijke bedrijfsvoering, zoals Patronaat, Toneelschuur en het crematorium. Dit moet met beleid en tact gedaan worden, maar de situatie noopt tot het stante pede nemen van maatregelen. Verder kan gedacht worden aan het verkopen van niet-strategisch bezit, zoals woningen en als experiment een parkeergarage. Ook de verhoging van de OZB is voor hem een noodzakelijk kwaad. De heer Vreugdenhil vraagt welke concrete stappen het college neemt en op welk tijdstip. Tijdens de behandeling van de begroting zal hij zijn voorstellen wellicht van moties voorzien.

De heer **Mulder** wijst erop dat deze discussie gevoerd wordt voor het geval de rente stijgt.

Haarlem heeft tot nu een sluitende begroting inclusief de schuld en is nog geen zinkend schip. De heer **Vreugdenhil** wijst erop dat de schuldenlast in een paar jaar tijd is toegenomen van 350 miljoen naar 500 miljoen euro. Deze achterstand haalt de gemeente de komende tien jaar niet in. Dat is de heer **Mulder** met hem eens en hij vindt daarom dat de gemeente minder moet investeren.

Wethouder **Van Velzen** zegt dat het college tegen de financiën aankijkt zoals de heer Mulder omschreef, namelijk dat de gemeente geen acuut probleem heeft. De rentelast is structureel opgenomen in de begroting. Het risico is inderdaad verhoging van rente en de mogelijkheid dat dit gebeurt komt een keer aan de orde. De gemeente heeft een egalisatiereserve dat algemene reserve heet en heeft twee leningen op een langjarigerente van beneden de 4,3% gezet. Risico's afdekken met een egalisatiereserve is alleen boekhouden. Afgezien daarvan is het onmogelijk om een schuld van 460 miljoen op lange termijn te dekken. Dit leidt tot rentes van 7% tot 8%.

De wethouder denkt dat het afbouwen van de schuld naar een redelijk niveau over minstens vijf collegeperiodes gaat lopen. Het gemeentebestuur moet zichzelf de komende twintig jaar dus grote discipline opleggen. De wethouder vermoedt dat de gemeente moet streven naar het aflossen van 100 miljoen euro in de eerste tien jaar en 100 miljoen euro in de tweede tien jaar. Door het renteoverschot dat daardoor ontstaat in te zetten voor de aflossing, komt de gemeente over de bult heen. Dit betekent dat het gaat om ongeveer 10 miljoen euro per jaar. De enige manier om de bankschuld te verminderen is geld uit de gemeentelijke huishoudpot naar de BNG sturen. Het doet er niet toe waar dit geld vandaan komt.

Het is in geld niet voordeliger als de gemeente de ontwikkeling van de stadskantoren overdraagt aan een ontwikkelaar. In plaats van 4% of 5% rente op de kapitaallasten voor de BNG betaalt de gemeente dan 4% of 5% rente aan degene die geld in de stadskantoren steekt. Het voordeel is dat de gemeente voor een lange periode het renterisico wegwerkt. B en W bespreekt volgende week een nota die een begin maakt met de verkoop van niet-strategisch bezit. De andere aandeelhouder van het crematorium heeft aangegeven dat hij het aandeel van de gemeente wil kopen. Ook is er zo goed als overeenstemming met NV Stadsherstel Amsterdam over de aankoop en restauratie van de Bakennessekerk, waarna de kerk terugverhuurd wordt aan de gemeente. Dit scheelt de gemeente een investering van 2,15 miljoen euro. Het college zal dergelijke besluiten blijven nemen en zal ze presenteren aan de raad.

Zoals de wethouder eerder gezegd heeft zal Haarlem op een aantal plekken het licht moeten uitdoen als ze in 2013 of 2014 wordt geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds van 40 miljoen euro. Hij gaat echter uit van een realistischer en minder ernstige benadering.

De gemiddelde solvabiliteit van Nederlandse gemeentes is 30%. De grote gemeentes maken echter een grote bulk uit van het totale bedrag. De wethouder streeft niet naar 30%, want dat haalt Haarlem op de korte termijn nooit.

Aansturen op een artikel 12-status lijkt de wethouder niet verstandig. Dan gaan de investeringen en vrijstellingen voor de ozb op 0, wordt de ozb maximaal en heeft de gemeente niets meer te vertellen over haar eigen portemonnee. In tegenstelling tot wat de heer Elbers denkt staat hier geen financiële bijdrage van het Rijk tegenover.

Op basis van de voorliggende nota zal het college een aantal grote en kleine maatregelen aan de raad voorleggen. Een aantal kleine maatregelen kunnen nu uitgevoerd worden en een aantal grote maatregelen zal onderwerp worden van de onderhandelingen voor de nieuwe coalitie. Het college denkt natuurlijk aan het aanbrengen van een investeringsplafond. Het zal echter geen bepaald plafond zetten op bepaalde begrotingsposten, omdat dit leidt tot te veel discussie tussen de

fracties. De wethouder benadrukt dat het een zware, medische operatie zal worden.

De heer **Reeskamp** vraagt de wethouder of hij zijn voorstellen kan samenvatten in een A4'tje of een boekje dat de fracties kunnen gebruiken bij het opstellen van hun verkiezingsprogramma.

7. Actielijst en jaarplanning

De heer **Reeskamp** wil graag zien dat verzoeken aan het college WOB die afgewezen worden ter informatie aan de raad worden meegedeeld. Dit ligt in lijn van een van de laatste acties van de heer Kaatee.

8. Uitstapprogramma voor prostituees in Haarlem

Mevrouw **Blaak** spreekt in namens de Rode Draad. Deze organisatie heeft een voorstel voor een alternatief uitstapprogramma ingediend. Loopbaanverandering is een wezenlijk, maar niet direct zichtbaar onderdeel van de activiteiten van de Rode Draad. Mevrouw Blaak legt uit dat de Rode Draad bij veel vrouwen die uit de prostitutie willen stappen succes heeft, omdat veel van de medewerksters zelf een verleden als sekswerker hebben. De vrouwen praten liever met hen, omdat ze zich serieuzer genomen voelen. Vaak werken ze enige tijd voor de Rode Draad om ervaring op te doen en te leren met anderen samen te werken. De Rode Draad vindt dat een vrouw de keuze moet hebben om van loopbaan te veranderen bij een organisatie die christelijk is of een niet-christelijke organisatie.

De **voorzitter** meldt dat vanwege tijdsgebrek niet alle fracties hun eerste termijn hebben gekregen tijdens de vorige vergadering. Voordat de brief van burgemeester Schneiders besproken wordt geeft hij daarom het woord aan Partij Spaarnestad en ChristenUnie/SGP.

De heer **Schouten** heeft begrepen dat een aantal partijen genoeg nemen met de brief van burgemeester Schneiders, maar hij heeft dit niet. Hij vindt dat professionele kwaliteiten het enige criterium mogen zijn om mensen aan te nemen. Het Scharlaken Koord weigert niet-christelijke medewerkers en dat is volgens de heer Schouten discriminatie en in strijd met artikel 1 van de Grondwet. Religieuze organisaties kunnen wat hem betreft in Haarlem werken zolang ze niet gesubsidieerd worden.

De heer **Mulder** zegt dat het openbaar ministerie tot de conclusie is gekomen dat het Scharlaken Koord niet discrimineert volgens artikel 1 van de Grondwet. De heer **Schouten** antwoordt dat het volgens zijn invulling van artikel 1 wel discriminatie is. Door de presentatie van het Scharlaken Koord en de slechte succes-rate van de organisatie komt hij tot de conclusie dat de organisatie neerkijkt op de prostituees. Hij wil de samenwerking met het Scharlaken Koord daarom stoppen en de Rode Draad als achtervang gebruiken.

De heer **Vreugdenhil** memoreert dat deze discussie is begonnen met een motie over een vertrouwenspersoon die hij heeft ingediend en die de raad met grote meerderheid heeft aangenomen.

De heer **Elbers** zegt dat PvdA en VVD hebben tegengestemd. De heer **Vreugdenhil** zegt dat alleen de PvdA heeft tegengestemd.

De heer **Vreugdenhil** vervolgt dat hij de uitvoering van zijn motie heeft over gelaten aan het college. Het college had de volledige vrijheid om een instelling te kiezen en na oriëntatie heeft het gekozen voor het Scharlaken Koord. Nu is het aan de raad om te controleren of het college een goede beslissing heeft genomen.

De heer **Elbers** zegt dat de raad bij veel beslissingen van het college ook het recht heeft om mee te praten voor de beslissing genomen wordt. Als hij had geweten dat er een kans was dat de aanbesteding zou gaan naar een orthodox-christelijke organisatie had hij hiermee niet ingestemd. Het onderzoek waar de motie naar verwees ging uit van maatschappelijk en seculier werk en heeft een andere indruk gewekt. De heer **Vreugdenhil** zegt dat ChristenUnie/SGP op geen enkel moment sturing heeft gegeven aan de keuze voor een bepaalde organisatie. Niet in de motie en niet tijdens de beslissing van het college.

De heer **Vreugdenhil** vervolgt dat ChristenUnie/SGP *er op wil wijzen dat binnen de kaders van de wet een instelling van medewerkers mag vragen of zij instemmen met de christelijke levensovertuiging. Ten tweede de instelling werkt volgens de code maatschappelijk werk. Ten derde is het programma getoetst als één van de 18 meest veelbelovende projecten in dit kader. Het college heeft het recht de opdracht uit te voeren zonder de raad te informeren. De Christenunie/SGP concludeert dat het college een terechte keuze heeft gemaakt. Het Scharlaken Koord heeft als enige een aanbieding gedaan en het was niet te rechtvaardigen geweest als het college besloten had om niet met de organisatie in zee te gaan.*

De **voorzitter** opent de discussie over de brief van burgemeester Schneiders.

De heer **Reeskamp** was niet aan dit programma begonnen als hij had geweten wat voor organisatie het Scharlaken Koord is. Nu deze keuze is gemaakt, is hij ervoor om de pilot uit te voeren zoals afgesproken en daarna te bekijken hoe het project kan worden voortgezet op een neutralere manier. Zijn collega's in Amsterdam hebben dezelfde insteek. De advertentietekst is niet goed te praten, maar de organisatie moet beoordeeld worden op haar gedrag. Sollicitanten die zijn afgewezen door het Scharlaken Koord kunnen een klacht indienen bij de Commissie voor gelijke behandeling.

De heer **Pen** is zeer tevreden met de brief van de burgemeester. Het Scharlaken Koord sluit geen cliënten uit, voldoet aan de Code voor maatschappelijk werk en volgt de sturing van het ministerie. Hij zou het mooi vinden als er na deze periode een gezamenlijke aanbesteding met de Rode Draad volgt, zodat beide organisaties aan het werk kunnen. De heer Pen vindt het jammer dat het project een valse start kent en geeft hiervan de schuld aan zowel de vacaturetekst als de foutieve uitspraken van de SP. In tegenstelling tot wat de SP zegt, zijn er tijdens de beoordelingen door verschillende instanties geen echte misstanden naar boven gekomen. De heer Pen wil de organisatie daarom afrekenen op haar resultaten.

De heer **Reeskamp** benadrukt dat geen van deze instanties zich heeft gebogen over de advertentietekst.

Mevrouw **Koper** zegt dat voor de PvdA voorop staat dat mensen die uit de prostitutie willen stappen daartoe de mogelijkheid hebben. Een groot deel van de fractie heeft vorige keer geluisterd naar de presentatie van Scharlaken Koord. De conclusie was dat het een professionele organisatie is, maar dat de PvdA moeite blijft houden met het karakter van de organisatie. Zoals eerder is gezegd, zou het goed zijn als er keuze was. Met het plan van de Rode Draad is die er en mevrouw Koper vraagt de burgemeester wat hij van het plan vindt en in hoeverre het inpasbaar is in de gemeentelijke plannen.

De heer **Mulder** constateert dat de raad in Haarlem een uitstapprogramma wil en dat het Scharlaken Koord dit wil uitvoeren. GroenLinks zou waarschijnlijk kiezen voor een niet-religieuze organisatie als er een keuze was, maar die is er op dit moment niet en daarom is de fractie het eens met het voorstel van de burgemeester om het Scharlaken Koord aan de gang te

laten gaan. Na anderhalf jaar heeft de raad de optie om te kiezen uit meerdere uitstapprogramma's. Het Scharlaken Koord is gescreend en werkt volgens de code voor maatschappelijk werk, wat inhoudt dat ze niet kan evangeliseren. Zolang er geen bewijzen van het tegendeel zijn, moet de raad geloven dat de organisatie daadwerkelijk zo werkt. Als blijkt dat de Scharlaken Koord op korte termijn concurrentie kan krijgen van de Rode Draad, verwacht de heer Mulder dat de raad dit onmiddellijk hoort en er zo snel mogelijk een parallel programma wordt gestart.

De heer **Vreugdenhil** is het helemaal eens met de brief van de burgemeester. De motie gaf geen richtlijnen over de uitvoerende organisatie en hij heeft er daarom geen problemen mee als het programma te zijner tijd wordt opengesteld voor andere groepen. De heer Vreugdenhil ergert zich aan de laatdunkende manier waarop de SP praat over de orthodox-christelijke gemeenschap. Over andere groepen zou de SP nooit zo praten.

De heer **Elbers** heeft grote bewondering voor de manier waarop de mensen van het Scharlaken Koord tijdens de vorige commissievergadering uitkwamen voor hun geloof. Hij vond het zeer sympathieke mensen, maar dat betekent niet dat hij vindt dat deze organisatie in Haarlem aan het werk kan. De verzuiling is niet voor niets verdwenen. De heer **Vreugdenhil** brengt daar tegenin dat politieke partijen zich nog steeds samenbinden rond een bepaalde achterban. Hij juicht het toe dat iedere partij op die manier haar stem kan laten horen. De heer **Elbers** kent geen partij die mensen niet toelaat op basis van hun geloof of levensbeschouwing. De heer **Vreugdenhil** kent dat soort partijen wel.

De heer **Schouten** vindt dat het Scharlaken Koord zelf heeft gezorgd voor deze slechte start. Hij denkt dat vrouwen zich twee keer zullen bedenken voor ze uitstappen als dit moet via het Scharlaken Koord. Hij betwijfelt daarom of het Scharlaken Koord een succesvol programma kan presenteren en pleit ervoor de samenwerking met deze organisatie direct te stoppen.

De heer **Elbers** zegt dat de motie van de ChristenUnie/SGP is aangenomen omdat de SP voor heeft gestemd. PvdA en VVD waren namelijk tegen. De SP wilde mensen de gelegenheid geven om van baan te veranderen en de heer Vreugdenhil heeft haar overtuigd met zijn argumenten dat een uitstapprogramma daarvoor goed was. De SP was echter niet aan dit traject begonnen als was gezegd dat men een orthodox-christelijke organisatie wilde inhuren. De heer Elbers vindt het jammer dat burgemeester Schneiders het voornemen om in zee te gaan met het Scharlaken Koord niet getoetst heeft bij de commissie toen hij de achtergrond van het Scharlaken Koord ontdekte. Als dan een meerderheid van de raad voor een contract met het Scharlaken Koord was geweest, had de SP daarmee vrede gehad.

Burgemeester **Schneiders** zegt dat de gemeente nog steeds terug kan komen op het contract. De heer **Elbers** zou dat graag doen als dit betekent dat het geld beschikbaar blijft voor een seculiere organisatie, maar dat zal het ministerie niet accepteren. De heer **Reeskamp** is blij dat de SP zich nu in andere bewoordingen uitspreekt over dit onderwerp en constateert dat de SP niet meer zo principieel in de discussie staat als twee weken geleden. Als de SP nog steeds volledig tegen samenwerking met het Scharlaken Koord is, kan ze hiertoe een motie indienen. De heer **Elbers** zegt dat het standpunt van de SP niet veranderd is, maar dat ze accepteert dat de rest van de raad er anders over denkt. Als de burgemeester zegt dat het mogelijk is om een andere keuze te maken, is de SP daarvoor. De heer **Mulder** wijst erop dat er nog geen alternatief programma is en vraagt of de SP liever geen programma of een programma van het Scharlaken Koord heeft. De heer **Elbers** geeft er de voorkeur aan niet van start te gaan met het Scharlaken Koord en er onmiddellijk voor te zorgen dat mensen via het reguliere maatschappelijk werk kunnen uitstappen. Daarnaast wil hij het alternatief onderzoeken dat de burgemeester noemt.

De heer **Elbers** wijst op de voorwaarde in artikel 3 lid 7 die stelt dat de pilot alleen van start gaat als de gemeente garandeert dat er daarna vier jaar structurele financiële ondersteuning is. Hij maakt zich ook zorgen over het feit dat in de financiële stukken gesproken wordt over kosten als scholing en reiskosten die niet in de begroting staan. De SP adviseert het college om nogmaals zijn creativiteit aan te wenden om te bekijken of het niet beter is om in 2009 te kiezen voor een seculiere organisatie. De heer Elbers is zeer onder de indruk van de manier waarop deze tak van de Rode Draad werkt in andere gemeentes, zoals Nijmegen en Rotterdam. Daar wordt samengewerkt met CWI en het reïntegratiebedrijf. Meer informatie staat in de stukken.

De heer **Hagen** vindt dat het college de uitspraak van de raad over een uitstapprogramma goed heeft opgepakt. De VVD wil niet principieel zijn over de rug van sekswerkers die de branche willen verlaten. Hij wil daarom beginnen met het programma van het Scharlaken Koord. Het enige dat de VVD anders zou willen doen dan de brief voorstelt, is het ontwikkelen van een initiatief na 2010. De VVD vindt dat er zo snel mogelijk een alternatief beschikbaar moet zijn. De heer Hagen heeft niet de inhoudelijke kennis om het voorstel van de VVD te beoordelen, maar kan zich voorstellen dat het mogelijk is om binnen een aantal maanden een club te vinden die in 2010 kan beginnen met een beperkt aanbod als achtervang voor het Scharlaken Koord. Hij vraagt het college om dit plan uit te werken en met een dekkingsvoorstel te komen.

Burgemeester **Schneiders** constateert dat de discussie zich steeds meer toespitst op de vraag of er een reëel alternatief is. Het voorgelegde uitstapprogramma betreft een overeenkomst tussen het ministerie van Justitie en het Scharlaken Koord en wordt volledig betaald door het ministerie. Haarlem hoeft alleen een aantal faciliteiten ter beschikking te stellen. Zoals de heer Vreugdenhil al zei heeft het college zijn best gedaan om te zoeken naar een ander programma. Dat was niet beschikbaar. De burgemeester heeft de commissie niet geconsulteerd over het Scharlaken Koord omdat de gemeente samenwerkt met allerlei organisaties met een religieus tintje. Bovendien hanteert de organisatie de Code maatschappelijk werk en is zij getoetst aan de wet. Als de advertentie niet boven tafel was gekomen, was er geen probleem geweest.

Tijdens de interpellatie heeft de burgemeester toegezegd dat het Scharlaken Koord niet aan het werk zou gaan tot de commissie zich uitgesproken heeft. Uit deze bespreking begrijpt hij dat de raad zich bij de voorstellen in de brief neerlegt.

Tijdens de eerste behandeling in de commissie heeft de burgemeester aangegeven dat allerlei organisaties benaderd zijn met de vraag of zij snel een uitstapprogramma konden leveren. Hun antwoord was nee. Nu ligt er een voorstel van de Rode Draad. Het ministerie heeft telefonisch toegezegd dat het theoretisch mogelijk is om dit programma te financieren uit de ministeriële gelden, maar dat dit niet eenvoudig zal zijn. Het voorstel moet daarvoor eerst inhoudelijk beoordeeld worden. Daarbij komt dat de Rode Draad een vakbondsorganisatie is en geen welzijnsorganisatie, en de website van de Rode Draad aangeeft dat de situatie van de organisatie verre van solide is. Een uitstapprogramma moet duurzaam zijn en de uitvoerende organisatie moet dus solide zijn.

De heer **Reeskamp** vindt dit laatste argument gezocht, omdat allerlei organisaties die de gemeente steunt ieder jaar vechten voor hun bestaan. De heer **Hagen** zegt dat het voor de VVD wel een argument is. De uitvoerende organisatie moet de begeleiding kunnen uitzitten. Hij wil de offerte daarom beoordelen aan de hand van de normale criteria.

Burgemeester **Schneiders** kan zich voorstellen dat de Rode Draad een solide organisatie wordt op het moment dat ze gesubsidieerd wordt, maar constateert ook dat haar uitstapprogramma niet draait in haar thuisbasis Amsterdam en die van het Scharlaken Koord wel. Hij wil met alle plezier kijken naar een alternatief. Dit ligt er echter niet meteen, omdat het college op zoek moet naar

dekking.

Mevrouw **Koper** wil het idee voor een alternatief programma bespreken met haar fractie en laat de burgemeester vrijdag 2 oktober 2009 weten wat het resultaat is.

De **voorzitter** vraagt welk advies de overige commissieleden geven over uitvoering volgens de brief van burgemeester Schneiders. D66 is positief en geïnteresseerd in de toezegging van de burgemeester om te zoeken naar een alternatief. CDA vindt dat het Scharlaken Koord kan starten en een eventueel alternatief programma gefinancierd moet worden uit het budget voor welzijnswerk. GroenLinks is positief. Het Scharlaken Koord kan nu beginnen en tegelijkertijd moet een alternatief programma ontwikkeld worden. ChristenUnie/SGP vindt dat het Scharlaken Koord nu kan beginnen. Partij Spaarnestad wil de mogelijkheden voor een alternatief goed afwegen. SP wil dat het Scharlaken Koord niet start en eerst gezocht wordt naar een alternatief. VVD vindt dat het Scharlaken Koord kan beginnen. Tegelijkertijd moeten er zo snel mogelijk alternatieven ontwikkeld worden. Het college kan naar de raad komen als daarvoor geld nodig is.

9. Rondvraag

De heer **Mulder** vraagt of het mogelijk is dat de gemeente de verkiezingsborden beplakt met poster om te voorkomen dat iedereen posters over elkaar plakt. Burgemeester **Schneiders** antwoordt dat de gemeente kostendekkend werkt. Hij zal vragen wat het tarief is.

10. Agenda komende commissievergadering

De agenda blijft ongewijzigd.

11. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 20.05 uur.